

Materiały budowlane	N O R M A B R A N Ż O W A	BN - 74 6711-03
	Kreda malarska	zamiast: BN-66/6711-03
		Grupa katalogowa I-44

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest kreda malarska stosowana do robót malarskich w budownictwie oraz jako wypełniacz do farb suchych.

1.2. Określenie. Kreda malarska jest to produkt otrzymywany przez wysuszenie i przemielenie kredy naturalnej w kawałkach lub przerobienie jej na ciasto kredowe i uformowanie w bloki.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Rodzaje. W zależności od sposobu przeróbki mechanicznej surowca rozróżnia się dwa rodzaje kredy malarskiej:

- kreda malarska mielona - M
- kreda malarska formowana - F

2.2. Przykład oznaczenia kredy malarskiej mielonej /M/:

KREDA MALARSKA M BN-74/6711-03

3. WYMAGANIA

3.1. Cechy chemiczne i fizyczne

Tablica 1

Wymagania	Rodzaj	
	M	F
a/ Zawartość węgla wapniowego /CaCO ₃ /, %, nie mniej niż	92	89
b/ Zawartość substancji nierozpuszczalnych w kwasie solnym, %, nie więcej niż	6	7
c/ Zawartość tlenku żelazowego /Fe ₂ O ₃ /, %, nie więcej niż	0,6	0,6
d/ Zawartość wody /H ₂ O/, %, nie więcej niż	2	10
e/ Odeiw na sicie o boku oczek kwadratowych 0,32 mm, %, nie więcej niż	2	-
f/ Masa bloku, kg, nie więcej niż	-	25

3.2. Materiał - kreda naturalna w kawałkach wg BN-74/6711-02

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Kamienia Budowlanego "PROKAM".
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Cementowego, Wapienniczego i Gipsowego w dniu 27.XI.1974 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 marca 1975 roku.

/Dz. Normaliz. i Miar Nr poz./

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie.

4.1.1. Podział w zależności od opakowania. Kreda malarska mielona /M/ może być pakowana w worki - kreda malarska workowana lub w torby - kreda malarska konfekcjonowana.

4.1.2. Pakowanie kredy malarskiej mielonej workowanej. Kreda malarska mielona workowana powinna być pakowana w worki papierowe OK3 lub WK3 wg PN-70/P-79005. Dopuszcza się pakowanie kredy malarskiej mielonej w worki polietylenowe.

Masa worka z kredą malarską mieloną powinna wynosić 40 lub 50 kg z dopuszczalnym odchyleniem ± 2 kg. Wymiary worków powinny być zgodne z szeregiem wymiarowym wg PN-68/0-79027.

4.1.3. Pakowanie kredy malarskiej mielonej konfekcjonowanej. Kreda malarska mielona konfekcjonowana powinna być pakowana w torby papierowe 2-warstwowe z wkładką bitumiczną, klockowe wg PN-72/P-79004. Masa brutto torby z kredą malarską mieloną powinna wynosić:

5 kg \pm 0,2 kg

10 kg \pm 0,4 kg

Torby z kredą powinny być pakowane w worki papierowe otwarte OS 3 wg PN-70/P-79005 w takiej ilości, aby masa worka nie przekraczała 40 kg. Wymiary worków powinny być zgodne z szeregiem wymiarowym wg PN-68/0-79027. Worki z torbami powinny być ściśle i szczelnie związane. Dopuszcza się pakowanie kredy malarskiej mielonej konfekcjonowanej w torby i worki polietylenowe.

4.1.4. Nadruki na opakowaniu. Na workach i torbach powinien być umieszczony napis trwały zawierający:

a/ oznaczenie wg 2.2.

b/ nazwę wytwórni i adres

c/ datę produkcji

d/ masę brutto

e/ na workach zawierających torby z kredą malarską mieloną konfekcjonowaną ilość toreb
Wysokość liter i cyfr powinna wynosić na workach co najmniej 20 mm a na torbach 10 mm.

4.2. Przechowywanie. Kredę malarską mieloną /M/ należy przechowywać w opakowaniach, w magazynach zabezpieczających ją przed zawilgoceniem z tym, że worki należy układać jeden na drugim do wysokości nie wyżej niż siedmiu warstw.

Kredę malarską formowaną /F/, należy przechowywać w pomieszczeniach przewiewnych lub zamkniętych zabezpieczających ją przed zawilgoceniem i zanieczyszczeniem. Bloki kredy formowanej układać należy do wysokości 2 m, pozostawiając wolną przestrzeń między rzędami bloków około 2 cm.

4.3. Transport

4.3.1. Transport kredy malarskiej mielonej /M/. Kredę malarską mieloną /M/ należy przewozić zgodnie z BN-69/6731-08.

4.3.2. Transport kredy malarskiej formowanej /F/. Kreda malarska formowana /F/ powinna być przewożona luzem w oczyszczonych wagonach wapniarkach lub wagonach krytych oraz dowolnych innych środkach transportowych w warunkach zabezpieczających ją przed zawilgoceniem i zanieczyszczeniem.

Bloki należy układać do wysokości 2 m w sposób ścisły tak, aby podczas ruchu ładu transportowego nie dopuścić do ich przesuwania i uszkodzenia.

5. BADANIA

5.1. Program badań

Tablica 2

Rodzaj badanej cechy	Rodzaje badań	
	pełne	niepełne
Zawartość węgla wapniowego /CaCO ₃ / /3.1.a/	+	
Zawartość substancji nierozpuszczalnych w kwasie solnym /3.1.b/	+	
Zawartość tlenku żelazowego /Fe ₂ O ₃ / - /3.1.c/	+	
Zawartość wody /H ₂ O/ - /3.1.d/	+	+
Cechy fizyczne:		
- rozdrobnienie dla M - /3.1.e/	+	+
- masa bloku dla F - /3.1.f/	+	+
Znak "+" oznacza, że daną cechę należy badać		

5.2. Wybór rodzaju badań. Badania niepełne należy przeprowadzać dla każdej partii kredy malarskiej przedstawionej do odbioru. Badania pełne należy przeprowadzać raz na kwartał oraz na żądanie odbiorcy w zakresie cech przez niego podanych.

5.3. Skład i wielkość partii. W skład każdej partii przedstawionej do badań powinna wchodzić kreda malarska jednego rodzaju przeznaczona dla jednego odbiorcy. Wielkość partii nie powinna przekraczać 100 ton. W przypadku przedstawienia do odbioru kredy malarskiej w ilości większej niż 100 ton należy całą dostawę podzielić na partie nie przekraczające 100 ton.

5.4. Pobieranie i przygotowanie próbek

5.4.1. Pobieranie i przygotowanie próbek kredy malarskiej mielonej wg PN-73/C-84070.

5.4.2. Pobieranie i przygotowanie próbek kredy malarskiej formowanej. Próbki kredy malarskiej formowanej należy pobierać do sprawdzenia masy bloków i do oznaczania cech chemicznych. Z partii 65 + 100 ton należy pobrać losowo 10 bloków, a z partii poniżej 65 ton - 5 bloków.

Do oznaczenia cech chemicznych należy z każdego bloku odbić kawałek o masie 5 kg, następnie rozdrobnić do wielkości ziaren ok. 10 mm.

Przygotowanie próbki ogólnej oraz średniej próbki laboratoryjnej wg PN-67/C-04500 z tym że masa średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić co najmniej 2 kg.

Próbka kredy powinna być dostarczona do laboratorium w naczyniu szczelnie zamkniętym. Do analizy należy pobrać próbkę w ilości 200 g metodą kwartowania.

Następnie należy utrząść kredę w moździerzu agatowym tak, aby przegodziła bez reszty przez sito o wymiarze boku oczka kwadratowego 0,32 mm wg PN-67/M-94001. Przesianą kredę wymieszać, przesypać do naczynia z dozłifowaną pokrywką i przechowywać w nim do czasu ukończenia analizy.

Próbkę do badań rozjemczych należy przechowywać przez 6 miesięcy.

5.5. Opis badań

5.5.1. Oznaczanie chemiczne należy wykonywać wg PN-73/C-84070

5.5.2. Oznaczanie uziarnienia kredy mielonej

5.5.2.1. Przyrządy:

- a/ sito z tkaniny fosforowo-brązowej o wymiarach boku oczka kwadratowego 0,32 mm wg PN-67/M-94001,
- b/ waga techniczna pozwalająca na ważenie z dokładnością 0,1 g.

5.5.2.2. Wykonanie oznaczenia. Z próbki kredy malarskiej mielonej przygotowanej wg 5.4.1. odważyć około 100 g kredy z dokładnością do 0,1 g i przenieść na sito.

Sito zamknąć wiekiem, umieścić na wstrząsarce mechanicznej i wstrząsać przez 15 minut. W przypadku braku wstrząsarki mechanicznej, przesiew należy przeprowadzić ręcznie, potrząsając sitem w ciągu 15 minut. Następnie przetrząść sito miękkim pędzelkiem, wstrząsnąć i zważyć pozostałość na wadze analitycznej.

Pozostałość na sicie /x/ obliczyć w procentach wg wzoru:

$$x = \frac{m \times 100}{m_1}$$

w którym:

- m - masa pozostałości próbki kredy na sicie, g,
- m₁ - masa odważonej próbki kredy, g.

5.5.2.3. Wynik. Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń różniących się najwyżej o 0,2%.

5.5.3. Sprawdzenie masy bloków kredy formowanej. Pobrane wg 5.4.2. bloki należy zważyć na wadze dziesiętnej z dokładnością do 0,1 g. Masę bloków kredy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, o ile nie więcej niż 1 blok w partii do 65 ton, a 2 bloki w partii od 65 + 100 ton wykażą masę większą od 25 kg.

5.6. Ocena partii. Partię kredy malarskiej należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie badania dają wynik dodatni. Jeżeli chociaż jedno badanie da wynik ujemny, partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy.

6. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ KREDY MALARSKIEJ FORMOWANEJ UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Jeżeli masa bloków w sprawdzanej partii kredy malarskiej formowanej uznana jest za niezgodną z wymaganiami normy, producent może doprowadzić bloki kredy malarskiej do masy wymaganej i ponownie przedstawić partię do odbioru.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

Dotychczas obowiązująca norma BN-66/6711-03 "Kreda malarska" zostaje unieważniona z dniem 1 marca 1975 r.

1. Instytucja opracowująca normę: Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Kamienia Budowlanego "PROKAM".

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-66/6711-03

- a/ zaniechano podziału na gatunki,
- b/ wprowadzono podział na rodzaje,
- c/ zwiększono zawartość substancji nierozpuszczalnych w 15% roztworze HCl w kredzie malarskiej formowanej z 6% na 7%,
- d/ zwiększono odsiew na sicie o boku oczka kwadratowego 0,32 mm z 0,5% na 2%.

3. Normy związane

PN-67/C-04500	"Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowania próbek"
PN-73/C-84070	Kreda techniczna
PN-67/M-94001	Sita tkane kontrolne o oczkach kwadratowych
PN-68/O-79027	Opakowania transportowe. Worki papierowe. Szeregi wymiarowe
PN-72/P-79004	Torby papierowe do pakowania towarów.
PN-70/P-79005	Opakowania transportowe. Worki papierowe
BN-74/6711-02	Kreda naturalna w kawałkach
BN-69/6731-08	Cement. Przechowywanie i transport

4. Odpowiedniki w normach zagranicznych

Bułgaria	BDS-61 Kreda surowa i mlejna
Anglia	BS 1975: 1965 Specification for extenders for paints
ZSRR	GOST 1498-64 Mjeł prirodnyj komowyj i mołotyj
Rumunia	STAS 2706-71 Cretă măcinată de Murfatlar-Dobrogen

5. Autorzy normy:

Mgr inż. Feliks Płaskociński
Mgr Czesław Srzednicki